

การบริหารจัดการงานรักษาความปลอดภัยในบริบทปัจจุบัน

นางสาวรัญลักษณ์ กริตาคม^๑

Security Awareness จิตสำนึกในการรักษาความปลอดภัยเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่ทุกฝ่ายต่างเห็นพ้องต้องกันว่า คือ เครื่องมือที่ทรงประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารจัดการงานรักษาความปลอดภัยไม่ว่าจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่ วิวัฒนาการของการละเมิดการรักษาความปลอดภัย แม้ว่ามาตรการรักษาความปลอดภัยและอุปกรณ์รักษาความปลอดภัยพัฒนาขึ้นเพื่อป้องกันและระงับยับยั้งการละเมิดการรักษาความปลอดภัยในมิติต่าง ๆ ทั้งการบุกรุกทำลาย การก่อวินาศกรรม การโจรกรรมการจารกรรมหรือแม้แต่เพียงการขัดขวางมิให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างปกติต่อเนื่อง แต่หากบุคลากรที่รับผิดชอบตลอดจนเจ้าหน้าที่รัฐขาดจิตสำนึกในการรักษาความปลอดภัยก็คงจะไม่สามารถพิทักษ์รักษาหรือลดความเสียหายหากเกิดการละเมิดการรักษาความปลอดภัยขึ้นได้อย่างแน่นอน ซึ่งเหล่านี้ล้วนเป็นโจทย์ที่ผู้รับผิดชอบด้านการรักษาความปลอดภัยต้องตระหนักและบูรณาการความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด

เมื่อกล่าวถึงจิตสำนึกในการรักษาความปลอดภัยเป็นสิ่งที่ปลูกฝังและสร้างขึ้นได้ แต่ต้องยอมรับว่า การสร้างความเข้าใจในแต่ละบุคคลว่า “การรักษาความปลอดภัย” คืออะไร และจะต้องปฏิบัติอย่างไรนั้น เป็นเรื่องละเอียดอ่อน แม้จะมีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ต่าง ๆ กำหนดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติก็ตาม ปัจจุบันสำนักข่าวกรองแห่งชาติในบทบาทองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน ร่วมกับองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายทหาร (ศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพอากาศ กองทัพบก กองทัพเรือ) องค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายตำรวจ (กองบัญชาการตำรวจสันติบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ) และสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ดำเนินการปรับปรุงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพิ่มเติมตามข้อกำหนดในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๑๓^๒ ภายใต้กรอบการดำเนินการของคณะกรรมการทบทวนการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ แต่งตั้งโดยคณะกรรมการนโยบายรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (กรช.) ที่มีนายสุวัจน์ ตันยวรรณนะ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นประธานฯ

ประเด็นหลักในการปรับปรุงระเบียบฯ เพื่อให้สอดคล้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ครอบคลุมการปฏิบัติและสามารถนำไปปรับใช้ได้เหมาะสม ปัจจุบันระเบียบฯ ได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

ประเด็นเนื้อหาหลักในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติให้ครอบคลุมบุคลากรภาครัฐทุกประเภทที่เข้ามาปฏิบัติงานในพื้นที่หน่วยงานของรัฐ ซึ่งเดิมอาจมุ่งเน้นเฉพาะเจ้าหน้าที่รัฐเท่านั้น แต่ปัจจุบันบริบททางสังคมเปลี่ยนแปลงไปการปฏิบัติราชการมีบุคคลหลายประเภทเกี่ยวข้อง ทั้งภาคเอกชนที่เข้ามาปฏิสัมพันธ์ในรูปการจ้างเหมาบริการ หรือสนับสนุนงานด้านการให้บริการอื่น ๆ เช่น แม่บ้าน คนสวน เจ้าหน้าที่ยามรักษาการณ์

^๑นักการข่าวชำนาญการ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ

^๒ข้อ ๑๓ ในกรณีที่เห็นเป็นการสมควรหรืออย่างน้อยทุกห้าปี ให้นายกรัฐมนตรีจัดให้มีการทบทวนการปฏิบัติตามระเบียบนี้ และพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมให้เหมาะสม

เป็นต้น รวมถึงกรณีการแต่งตั้งหรือจัดจ้างที่ปรึกษาซึ่งอาจเป็นบุคคลสัญชาติอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติงานภายในหน่วยงาน การปรับปรุงระเบียบฯ โดยเน้นให้ทุกภาคส่วนที่เข้ามาปฏิบัติงานหรือเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจในแต่ละหน่วยงานต้องปฏิบัติตามระเบียบฯ โดยอยู่ภายใต้ดุลพินิจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้นๆ ตามความเหมาะสม ซึ่งจะต้องบริหารความสมดุลระหว่างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานกับการรักษาความปลอดภัย (Efficiency VS Security)

นอกจากนี้ มีการเชื่อมโยงและอ้างอิงถึงกฎ ระเบียบ และข้อปฏิบัติเกี่ยวกับระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ผู้ใช้ได้เห็นถึงความสัมพันธ์ในการนำไปใช้ควบคู่กัน เช่น การปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องมาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของระบบสารสนเทศตามวิธีการแบบปลอดภัย พ.ศ.๒๕๕๕ ที่มีเนื้อหาครอบคลุมถึงการปฏิบัติเกี่ยวกับการรับรองความไว้วางใจบุคคลที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้านสารสนเทศ ตลอดจนการกำหนดพื้นที่ควบคุม พื้นที่หวงห้ามของศูนย์สารสนเทศ เป็นต้น ทั้งนี้ ในการบริหารจัดการงานรักษาความปลอดภัยมีระเบียบอีก ๑ ฉบับ ที่จะต้องถือปฏิบัติควบคู่กันไป เพื่อให้วงจรการรักษาความปลอดภัยหมุนไปอย่างมีประสิทธิภาพ คือ ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔ เมื่อใช้ระเบียบประกอบกัน จะทำให้การรักษาความปลอดภัยทั้งด้านบุคคล ข้อมูลข่าวสารลับ สถานที่ การประชุมลับ และการปฏิบัติเมื่อเกิดการละเมิดการรักษาความปลอดภัยเป็นไปโดยครบถ้วน สมบูรณ์

อย่างไรก็ดี กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยเป็นการกำหนดในลักษณะเป็นแนวทางปฏิบัติที่ แต่ละหน่วยงานต้องไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ภารกิจ ความเสี่ยง โอกาสที่จะเกิดเหตุ ฯลฯ นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาเนื้อหาของกฎระเบียบด้านการรักษาความปลอดภัย อาจไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้ทันที องค์การรักษาความปลอดภัยจึงได้จัดทำคำแนะนำการปฏิบัติตามระเบียบขึ้นไว้ เพื่อเป็นคู่มือในการปรับใช้ของหน่วยงาน มีตัวอย่าง และรายละเอียดการปฏิบัติเพิ่มเติม โดยในการจัดทำระเบียบฯ (ฉบับที่ ๓) นี้ ทางองค์การรักษาความปลอดภัยทั้ง ๓ ฝ่าย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้ปรับปรุงคำแนะนำการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้สอดคล้องและหน่วยงานสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ทั้งนี้ รวมถึงคำแนะนำในส่วนของการเสริมสร้างจิตสำนึกในการรักษาความปลอดภัย ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้งานรักษาความปลอดภัยเกิดผลสัมฤทธิ์
